

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

“AMERİKAN RÜYASI”NI ÇÖPE ATIN!

A MOST VIOLENT YEAR

ES: Hey.

ES: Are you there?

LP: yes!

LP: Are you ok?

CITIZENFOUR

ŞİMDİ DVD'DE

-fabrika- bir

“BABA” ÜÇLEMESİNDEKİ FIKRİN ANTİTEZİ OLABİLİR Mİ BU FİLM?

DİŞALIMCI ŞİRKET (PINEMA) SAĞ OLSUN, HERHANGİ BİR TÜRKÇE İSİM DE VERMEDEN SON DAKİKA HAMLESİYLE GÖSTERİME SOKMAYA KARAR VERDİ BU FİLMİ, BİRKAÇ SALONDA DA OLSA. OSCAR SEZONUNDA ÜZERİNE EPEYCE KONUŞULAN, AMA HERHANGİ BİR ADAYLIK

koparamayan “A Most Violent Year”, bize sorarsanız bu konuda haksızlığa uğramış bir çalışma. J.C. Chandor’un üçüncü filmi bildiğiniz gibi ve yönetmenin dünyasını daha da yakından tanıma fırsatı tanıyor bize.

Ama bizim bu filme dair asıl derdimiz şu, ki bunu bir ‘fikir jimnastiği’ olarak da düşünebilirsiniz: Francis Ford Coppola’nın “Baba” (The Godfather) üçlemesinde öne çıkardığı fikrin antitezi olduğunu düşünüyoruz “A Most Violent Year”ın. İşini dürüstçe yapıp yükselen (en azından öyle olduğunu varsayıyoruz) bir işadınının yaşadığı zorluklar öne çıkıyor filmin hikayesinde. Oscar Isaac’ın canlandığı bu işadını, her şeyi kitabına göre yapıp başarılı olacağına inanmış ve bunun için de azami çaba gösteriyor. Ama onun bu bakışını paylaşan hiç kimse yok etrafında, Jessica Chastain’in canlandığı karısı da dahil olmak üzere. Her açıdan köşeye sıkıştırılan bu adam, tehlikenin göbeğinde olmasına karşın duruşundan taviz vermiyor ve önünde sonunda kazanacağını düşünüyor. Ama yutturulmaya çalışılan Amerikan Rüyası’nın bu

şekilde gerçekleştiremeyeceğini de acı bir şekilde öğreniyor. Kitapta yazılı olmayan kurallara uymak zorunda, hayatta ve ayakta kalabilmek için. ‘Onur’, yalnızca bir kelime, onun için nasıl doldurduğun önemli biraz da...

Şimdi de “Baba” üçlemesine dönelim. Orada da ‘onur’ önemli bir yer tutuyor bildiğiniz gibi. Mafyanın kuralları devreye giriyor, her türlü yasa dışılık kabul görürken ‘onurlu’ kalmanın kendince bir tarifini yapıyor üçleme. Bu iki çalışmanın ortak paydası ‘dürüstlük’ belki de. Biri dürüstlüğü ‘kitaba uygunluk’ olarak tarif ederken, diğesinde tam tersi istikamette bir dürüstlük kavramı öne çıkıyor. Sorarsanız her ikisi de ‘dürüst’. Bir iş yapabilmek için mafyaya ya da devlete mahkum olmak, onların cebini hoş tutmak da ‘dürüstçe’ ve ‘onurlu’ görülebiliyor. “A Most Violent Year”da ise bu fikrin antitezi ortaya konuyor bir biçimde, her ne kadar sonuçlarına katlanmak zorunda kalsa da karakter.

Bunları bir de Türkiye gerçekleri üzerinden okumaya çalışalım. Bir iş yapabilmek için devlet kademeleriyle iyi geçinmek, onları zaman zaman paraya boğmak gerekiyor bizde de. Kimse ‘onur’unu kaybettiğini ya da ‘dürüstlük’ten taviz verdiğini düşünmüyor, ‘doğal akış’ın bunu emrettiğini söylüyor. Ve tıpkı “A Most Violent Year”da olduğu gibi, işin sahibinden ziyade onun yanında çalışanlar ‘kurban’ ediliyor. Ailesine eklemek götürmeye çalışan şoföre ya da yerin altına inen madenciye olan oluyor, hep besin zincirinin en altındakiler eziliyor. İş kitabına göre yapıp yapmamak da anlamsızlaşıyor bu aşamada...

GİZLİ TEŞKİLAT
(NORTH BY NORTHWEST, 1959)

YAYIN KURULU BİLGEHAN ARAS bilgehanaras76@gmail.com OKAN ARPAÇ oarpac@gmail.com BURAK GÖRAL burgoral@yahoo.com

MURAT ÖZER cinemozer@gmail.com BURÇİN S. YALÇIN burcyalc@hotmail.com **GÖRSEL YÖNETMEN** BİLGEHAN ARAS

LOGO TASARIM ERKUT TERLİKSİZ **HTML UYGULAMA** BAŞAR UĞUR **KATKIDA BULUNANLAR** TUNCA ARSLAN, OLAN ÖZYURT, ŞENAY AYDEMİR, MÜJDE İŞİL,

SELİN GÜREL, HASAN CÖMERT, SUZAN DEMİR, ÇAĞDAŞ GÜNERBÜYÜK, KAN KARSAN, ENGİN ERTAN **REKLAM İLETİŞİM** EMEL GÖRAL emel.goral@hotmail.com

6 ÇOK BİLEN ADAM

Self/less; Yüzündeki Sır (Phoenix); A Most Violent Year;
Ayı Teddy 2 (Ted 2); Tehlikeli Oyun (Beyond The Reach);
Siccîn 2; Antikacı.

21 KAPRI YILDIZI

Arka Pencere yazarlarının film değerlendirme yıldızları...

22 TRENDEKİ YABANCI

Tunca Arslan, Metin Erksan'ın 1960 yapımı önemli
çalışması "Gecelerin Ötesi"yle ilgileniyor bu hafta.

24 AŞKTAN DA ÜSTÜN

Önyargıların yıkılması zor mu?: "Beklenmeyen Misafir"
(Guess Who's Coming To Dinner)... Okan Arpaç imzasıyla.

26 TOPAZ

CERN'de neler olup bittiğine dair bir fikriniz olsun!:
"Parçacık Ateşi" (Particle Fever)... Kaan Karsan imzasıyla.

28 RİNG

Engin Ertan, 1984 yapımı "Beat Street" ile 2012 yapımı
belgesel "This Ain't California"yı karşı karşıya getiriyor.

30 AİLE OYUNU

Çalsın Sazlar; Fury; SüngerBob KarePantolon
(The SpongeBob Movie: Sponge Out Of Water);
Terörist Avı (Dying of the Light); Üçkağıtçı Mortdecai
(Mortdecai); Yapışık Kardeşler.

34 GENÇ VE MASUM

Michael Jackson'ın efsane şarkılarından birine
John Landis dokunuşu: "Thriller"... Murat Özer imzasıyla.

36 SAPIK

Gündemden yansıyanlar... Olkan Özyurt imzasıyla.

® arka
pencere

HAFTALIK FİLM KÜLTÜRÜ DERGİSİ
ARKAPENCERE.COM

SELF/LESS

YÖNETMEN Tarsem Singh
OYUNCULAR

Ryan Reynolds, Ben Kingsley,
Natalie Martinez, Matthew Goode,
Michelle Dockery, Victor Garber

YAPIM 2015 ABD

SÜRE 116 dk.

DAĞITIM Pinema

**TARSEM, ESTETİK
OLARAK ÖNCEKİ
FİLMLERİNİ BİRAZ
İNKÂR EDEN FANTEZİYİ
BİR KENARA KOYUP
OYUNCAK OLARAK
ELİNE BİLİMKURGUYU
ALAN YENİ BİR YAPIMLA
KARŞIMIZDA.**

VİDEO KLİP ESTETİĞİNİN SINEMAYA İYİCE SİRAYET ETMESİ 80'LI YILLARA DENK GELİYOR. MTV ESTETİĞİ OLARAK DA ADLANDIRILAN BU EĞİLİM, ÖZELLİKLE 90'LI YILLARIN SINEMASINI ETKİLEMİŞ VE ORTAYA BİRAZ DA MELEZ BİR YAPI

çıkarmıştı. Bu akıma geç katılmakla birlikte hatırı sayılır oranda dikkat çekici bir giriş yapan isimlerden birisi de Hintli yönetmen Tarsem.

2000 tarihli "Hücre" (The Cell), Jennifer Lopez'li kadrosuyla dikkat çekmeyi hak ediyordu ama başka özellikleri de vardı. Singh, klip piyasasındaki tecrübesini psikoloji ile birleştirip ilgi uyandırıcı bir polisiyeye imza atmıştı. Film bütün karanlık taraflarına rağmen moda kataloglarından çıkmış izlenimi veren bilinçaltı görüntüleriyle seyirciyi ferahlatıyordu.

Altı yıl sonra izlediğimiz "Düşüş" (The Fall) ise hazmı daha kolay bir yapımdı. Bu kez intihara meyilli bir dublör ve portakal bahçelerinde çalışırken düşüp kolunu kıran bir kız çocuğunun hastanedeki dostluklarına tanıklık ettik. Singh'in cafcacılı evreni böylesi bir hikaye için biçilmiş kaftandı. Renkler havada uçuşuyor, mimari değeri yadsınamaz tarihi yapılar fon olarak karşımızda arz-ı endam ediyordu.

Yönetmenin görkem kurmadaki başarısının tek başına yeterli olmadığını 2011'de çektiği "Ölümsüzler: Tanrıların Savaşı"yla (Immortal) gördük. "300 Spartalı"dan mülhem bir grafik estetiğine kendi birikimini katmıştı ama hikayeyi unutmamıştı. Bu tür epik/fantastik anlatıların karakterlerin estetiğiyle değil, hikayelerinin cazibesiyle önemli filmlere dönüşebileceği gerçeğini göz ardı etmişti. Ya da gücü yetmedi. Ama film, Singh'in Hollywood'un ana akım sinemasına yaklaşmak isteğini de göstermiş oldu. Bir yıl sonra "Pamuk Prenses'in Maceraları" (Mirror Mirror) ile bu isteğinde ısrar etti. İki film iyi eleştiriler almadı ama gişede de batmadı.

Tarsem, bu kez estetik olarak önceki filmlerini biraz inkâr eden fanteziyi bir kenara koyup oyuncak olarak eline bilimkurguyu alan yeni bir yapımla karşımızda. "Self/less", yönetmenin en stüdyo filmi olarak 'şimdilik'

kaydıyla kariyerindeki yerini alıyor.

Kanserden ölmek üzere olan 60'lı yaşlarının ortalarındaki Damian, New York'un en önemli yerlerini inşa etmiş büyük bir işadamıdır. Ne ki, sahip olduğu zenginlik onu hayatta tutmaya yetmeyecektir. Altı ay ömrü kalan Damian (Ben Kingsley), daha önce bilmediği bir tedavi yönteminden haberdar olur. Bedeni, daha genç bir vücutla (Ryan Reynolds) değiştirilecek ama bilinci aynen korunacaktır. Bunun bedeli ise önceki hayatını tamamen geride bırakması olacaktır. Kızı ile 'politik' nedenlerle arası bozuk olan Damian gerekli yasal ve ekonomik düzenlemeleri yaptıktan sonra birçok zengin burjuvanın hayali olan ölümsüzlüğün keyfini sürmek üzere işlemleri başlatır. Ne var ki, işler beklenildiği gibi gitmez. Çünkü içine girdiği şey, hiç de onun sandığı gibi 'sıfır beden' değildir.

Ne yalan söyleyelim "Self/less", ilgiye değer bir 45 dakika sunuyor seyircisine. Yalnızca bilimkurgu tarafının cazibesinden kaynaklı değil bu durum. Aynı zamanda bazı sorgulamaları da ince ince çıkartıp koyuyor seyircinin önüne. Zengin ve iktidar sahibi olanların neden 'ölümsüzlük' peşinde koştuklarını düşünmeden edemiyorsunuz. Kaldı ki, filmin en etkili sahnelerinden birinde, henüz açılıştta, Damian'ın kendisinden yaşça genç bir meslektaşına karşı uyguladığı gadre şahit oluyoruz. Öleceğini bilen bir adamın gücü bu kadar önemsemesinin nedenine dair sorular oluşuyor kafamızda.

Öte yandan, Amerika'nın zenginlerinin ve zenginliklerinin kimlerin yüzü suyu hürmetine ayakta kaldığına dair ince bir gönderme de var. Burjuvalar zirvede kalsınlar, zenginliklerine zenginlik katsınlar, ölümsüzlüğe ulaşsınlar diye gariban Amerikalıların bedeller ödemesi gerekiyor üstelik. Fazla detaya girmeyelim ama zengin adam, yoksul asker ve zengin adamın solcu kızı denklemi bir yere kadar işliyor oysaki.

Bir başka ilgi çekici noktası daha var filmin. Kimler önemli insandır? Mesela önemli bilim adamlarının yanında sıradan bir insanın

**STEVE JOBS'UN
YÜZYIL DAHA YAŞAYIP
DÜNYAYI DAHA GÜZEL
BİR YER YAPACAĞINA
İNANANLAR, KAÇ
YOKSULUN HAYATINI
VERMESİ GEREKTİĞİ
HAKKINDA KAFA
YORABİLİRLER.**

hayatının ne önemi vardır? Steve Jobs'un yüzyıl daha yaşayıp dünyayı daha güzel bir yer yapacağına inananlar, kaç yoksulun hayatını vermesi gerektiği hakkında kafa yormaya başlayabilirler. Bu tür ahlaki ikilemleri de bulabilirsiniz "Self/less"da. Bu saydıklarımızın bir nihayete erdiğini, anlamlı bir sonuca bağlandığını, seyircisine vaat ettiği etik ve ahlaki soruları tamamına erdirdiğini söylemek zor. En nihayetinde film, açtığı kapıları hızla ve ikna edici olmaktan uzak bir şekilde kapatarak yepyeni bir alana doğru seyrediyor. Burası bizim için bilinmedik bir dünya değil. Kötü adamların, giderek bilincine varan Damian'ın yeni bedeninin peşine düştüğü, parçalanmış ailelerin yeniden bir araya gelmesi için türlü atraksiyonların ortaya serildiği ve seyircinin

mutlu sonla onurlandırıldığı bir final mevcut.

Evet, sonu buraya bağlanan Hollywood tekerlemelerinden çok gördük. Parlak buluşların klişelere kurban edildiği onlarca film seyrettik. Bu filmlerin önemli bir kısmı yapımcılarını gişede fazlasıyla mutlu etti. Ama yine de insan düşünmeden edemiyor, hikaye vaat ettiklerini yerine getirseydi nasıl bir film çıkardı ortaya diye. Bütün bunlar birer temenni olarak bizde kalsın. Tarsem'in geçmiş estetiğinin dikkat çekici kimi özelliklerini, iyi hikayelerle buluşturacağı günleri ummakla yetinelim şimdilik!

Filmin kötü adamı Albright'ı canlandıran Matthew Goode.

Damian'ın kızı ile yaşadığı 'politik' çatışmanın nedenini de öğrenseydik keşke.

Tarkan'ın Diz Üstü Eteği'nden Kelebek Toka'ya:

80'İ AŞKIN YAZARIN KATKILARIYLA
Bir Türkiye Sinema Sözlüğü

Altyazı'nın 150. özel sayısı

HAZİRAN GÜNTASINDA RAYİLERDE!
Ücretsiz E-Tiraj Alın! <https://altyazi.org>

YÜZÜNDEKİ SIR

ORJİNAL ADI Phoenix

YÖNETMEN Christian Petzold

OYUNCULAR Nina Hoss,

Ronald Zehrfeld, Nina Kunzendorf,

Michael Maertens, Imogen Kogge

YAPIM 2014 Almanya-Polonya

SÜRE 98 dk.

DAĞITIM M3 (Calinos)

**FİLMDE BERLİN,
2. DÜNYA SAVAŞI
BİTİMİNDE HEM
KURBANLARIN
HEM DE
CELLATLARIN
BULUŞTUĞU
BİR NEVİ ARAF
DURUMUNDA.**

ALMAN SINEMASININ YAKIN DÖNEMDEKİ PARLAYAN YILDIZI CHRISTIAN PETZOLD KAMERASINI, ÜLKE TARİHİNİN DÖNÜM noktalarına çevirip 'hassas' hikayeler anlatmaya devam ediyor. Oscar'da Almanya'yı temsil eden "Barbara"da, Soğuk Savaş döneminde Doğu Almanya'dan kaçmaya çalışan kadın doktorun ülkesel olduğu kadar içsel yolculuğunu izlemiştik. Kadın başkahramanın 'sürgün' olma hali, yönetmenin yeni filmi "Yüzündeki Sır"da da devam ediyor. Petzold'un bu seferki mekanı Berlin, zamanı ise 2. Dünya Savaşı sonrası...

Toplama kampından sağ kurtulan Nelly, deforme olan yüzü nedeniyle ameliyat geçirmiş ve yeni bir surete kavuşmuş. Yüzü ve hayatı değişmiş, savaş sonrası ülkesinin ve dünyanın gidişatı yeniliklere gebe olsa da Nelly, eski yüzünü istemekte ve eski kocası Johnny ile eski günlere dönüş özlemi duymakta. Filmin orijinal isminin 'Phoenix' yani zümrüdü anka kuşu olması çok manidar. Zira Nelly her ne kadar küllerinden doğmuş yani soykırımdan kurtulmuş olsa da geçmişle yaşamaya çabalamakta. Johnny ise savaş bitiminden sonra yeni bir hayat hırsıyla dolmuş ama külleri ihanet ve korkaklıkla örülü. Yahudi komşularının toplama kamplarına gönderilmesine göz yuman ve savaştan sonra suçluluk psikolojisinden kaçmaya çalışan Alman halkının basit bir örneği Johnny. Dolayısıyla filmde Berlin, 2. Dünya Savaşı bitiminde hem kurbanların hem de cellatların buluştuğu bir nevi araf durumunda.

Christian Petzold işte bu arafta kalma halini, Nelly'nin özelinde, şiirsel gerçekçilikle biçimlendiriyor filminde. Nelly, aşkına tutunup hayatta kaldığı Johnny'sine yeniden kavuşmanın hayalini kurarken yönetmen, bunun mantıklı değil tutkulu bir ilişki olduğunu gösterircesine belli bir gerekçe sunmaktan kaçınıyor özenle. Petzold, Nelly'yi kendini kandırmaktan

vazgeçmesi ve gerçeklerle yüzleşmesi için uzunca bir içsel yolculuğa çıkarıyor. Bu yüzden filmin ilk yarım saati çok hızlı seyrederken ve finali 'şok' etkisi yaratırken, Nelly'nin yüzleşme yolculuğunu anlatan bölüm alabildiğine yavaşlıyor hatta ağır çekime dönüşüyor.

Johnny'nin özelinde ise en damardan kara film motifleri içeriyor film. Tekinsizlik, ihanet, entrika, kararsızlık, güvensizlik... Nazi faşizmi yüzünden ülkelerini terk edip Hollywood'u mesken tutan ve orada kara film klasiklerini yaratan Alman sinemacı ustalarına büyük bir selam yolluyor bu vesileyle Christian Petzold. Kendine has dokunuşlar yapmayı da ihmal etmiyor filminde yönetmen. Kara filmlerde görmeye alıştığımız klasik femme fatale figürü bir erkeğin bedeninde canlanırken, erkeğe düşen 'aşkın ışığında pervane olma' vazifesini de bir

kadın üstlenmiş oluyor.

Nelly ve Johnny'nin karşı karşıya gelişinden itibaren ise Hitchcock'un "Ölüm Korkusu"nun (Vertigo) izlerini bulmak mümkün. Scottie'nin Judy'yi Madeleine'e dönüştürme güdüsüne benzer şekilde Johnny de Nelly'yi tanımayıp eski karısının imajına büründürmeye çalışıyor. Ve yönetmen Hitchcockvari bir gerilimle seyirciyi adım adım finale doğru hazırlıyor. Ama bunu yaparken Hitchcock'tan farklı olarak gerçeği en baştan seyirciye açıklayarak, hatta finalin tahmin edilmesini kolaylaştırıp hikayeyi gerilimden bir nebze uzaklaştırıyor. Böylece öyküyü 'aldatılma' trajedisine odaklıyor. Müziğin ve bakışların çarpıştığı final ise "Yüzündeki Sır"ın şahıkası. Aldatıldığını kabul etmekte zorlanan ile aldattığını zannedenin düellosu da denilebilir bu final için...

Christian Petzold, "Barbara"daki başrol oyuncularına ters karakterler vererek "Yüzündeki Sır"a daha da iddialı bir suret kazandırıyor. Nina Hoss ve Ronald Zehrfeld'in arka arkaya çekilmiş iki film arasında adeta ters yüz edilmiş kişilikleri böylesine başarıyla canlandırabilmeleri gerçekten etkileyici.

Günümüzün efekte, gürültüye ve hıza endeksli yeni nesil sinema modasında 'eski usul' olarak nitelendirilebilecek "Yüzündeki Sır", sinemanın gerçek hammaddeyle örülü bir yapım. Sene sonunda 2015'in en iyileri listelerinde büyük ihtimalle kendine yer bulacak.

Nina Hoss ve Ronald Zehrfeld ikilisi...

Hızlı seyreden başlangıç, seyircinin durumu algılamasını zorlaştırıyor ve odak sorunu yaşanmasına neden oluyor.

**CHRISTIAN
PETZOLD,
"BARBARA"DAKI
BAŞROL OYUNCULARINA
TERS KARAKTERLER
VEREREK "YÜZÜNDEKİ
SIR"A DAHA DA
İDDIALI BİR SURET
KAZANDIRIYOR.**

A MOST VIOLENT YEAR

YÖNETMEN J.C. Chandor

ÖYUNCULAR Oscar Isaac,

Jessica Chastain, David Oyelowo,

Albert Brooks, Elyes Gabel

YAPIM 2014 ABD-

Birleşik Arap Emirlikleri

SÜRE 125 dk.

DAĞITIM Pinema

NE YAPTIĞINI BİLEN
BİR GÖRÜNTÜ
YÖNETİMİ,
ETKİLEYİCİ
BİR KAMERA
HAKİMİYETİ VE
80'LERİN RUHUNA
UYGUN RENK VE IŞIK
KULLANIMI...

J.C. CHANDOR'IN "A MOST VIOLENT YEAR"İ, NEW YORK'TA SUÇ ORANININ TAVAN YAPTIĞI, ŞEHİR TARİHİNİN EN KARANLIK yıllarından 1981'de geçiyor. Açılış sekansında, Oscar Isaac'ın Amerikan rüyasının basamaklarını birer ikişer tırmanmaya kararlı, Michael Corleone edasındaki karakteri Abel Morales, fonda Marvin Gaye'in "Inner City Blues"u çalarken bir nevi 'ideal'lerine doğru koşuyor.

İyi bir filmin kokusunu saçan bu doyurucu açılış sürerken, paralel kurguyla Abel'in akaryakıt tankerlerinin güne başlayışını izliyoruz. Chandor, anlatacağı öykünün, ana karakterinin hırsı ve azmi ile besleneceğini daha ilk sahnede belli ediyor. Daha ilk sahnede belli ettiği birkaç şey daha var: Ne yaptığını bilen bir görüntü yönetimi, etkileyici bir kamera hakimiyeti ve 80'lerin ruhuna uygun renk ve ışık kullanımı... Söylenenler hiç de abartılı değil: J.C. Chandor, sinemanın yeni Sidney Lumet'i olabilir.

Diğer yandan, Abel'i Michael Corleone'ye benzetmemizin tek dayanak noktası, Oscar Isaac'ın halihazırda sahip olduğu ve Chandor'ın bilinçli hamlelerle parlattığı 'genç Al Pacino' karizması değil elbet. Abel Morales; Pacino'nun gençliğinde sıklıkla canlandığı, Amerika'da türlü yollarla kendini var etmeye çalışan o pek aşına olduğumuz göçmen karakterin mutlak bir izdüşümü. Abel'in yasal çerçevenin dışına çıkmaktan imtina edermiş gibi görünen işadama imajıyla, yavaş yavaş suçun içine çekilen gerçek kimliği arasında oluşan gerilim duygusu, filmin iskeleti konumunda. Buna rağmen, ne bir suç ne de bir gangster filmiyle karşı karşıyayız.

"A Most Violent Year", bu türlerden feyz alıyor, onların formüllerini usulünce uyguluyor olsa da, gerçekte dönemin kaosuna da referans veren yapıyla, bireyselden öte toplumsal bir 'büyüme' hikayesi sadece.

Modern Amerikan sinemasında artık pek rastlamadığımız, bilhassa 70'lere ve 80'lere özgü, ne yaparsa yapsın seyircinin gözünde dokunulmazlığı olan, sağlam anti-kahraman prototipini hortlatan Abel Morales, "A Most Violent Year"a tür sinemasının eski güzel günlerini hatırlatan bir olgunluk kazandırıyor. Bu, biraz da Oscar Isaac'ın performansının başarısı.

Peki, ekran süresi Isaac'ten çok daha kısa olan Jessica Chastain'in bir giysi gibi üzerine geçirdiği Anna Morales'e ne demeli? Chandor, Anna'yı gösterişli ve akıllı bir kadın olarak sunmakla kalmıyor, onu filmin en güçlü karakteri yapıyor. Böylece Chastain'in hedefine kitlenmiş performansının da etkisiyle, Anna Morales, "A Most Violent Year"ın saygı duruşunda bulunduğu filmlerde nadiren

rastladığımız şekilde, erkek kahramanın önüne geçiyor, onu var eden karakter oluveriyor. Başka bir yolu olmadığı için, sistemin gereklerini mızımlık etmeden uygulayan Anna, Lumet'in başyapıtı "Şebeke"nin (Network) Diana Christensen'ından izler taşıyor.

Filmin bir diğer özelliği de, dingin ve sürekli bir gerilim atmosferi içinde salınıyor olması. Bu atmosfer sinirlerinize aniden saldırmıyor, ağır hareketlerle bünyenize nüfuz ediyor.

Kamera nefes nefese bir araba takibine veya Morales çiftinin evindeki anlamlı bakışmalara yönelirken, bu sabit gerilimin titreşimlerinde herhangi bir oynamaya yol açmıyor. O gerilim, hep orada, havada asılı halde duruyor. Karakterlerin enselerinde hissettikleri kapitalizmin soğuk nefesi, görünmez bir düşmanın her an beklenen saldırı hamlesi veya

basitçe sistemin meşhur çarklarının sesi... Adına ne dersiniz deyin. Baki olan gerilimin nedeni değil, ta kendisi.

Birbirinden çok farklı filmleri sabit bir ustalıklarla yöneten Chandor, sadece üç filmle Amerikan sinemasının yetkin isimleri arasında sağlam bir yer edinmiş durumda. "A Most Violent Year"ı 80'lerde çekmiş olsaydı, o bolluk içinde standart bir çizgiye oturtulabilirdi belki. Ama 2010'lar Amerikan sineması için, standartların çok üzerinde bir olgunluğa sahip. Değeri bilinmeli. Yine de Lumet filmleri olmasaydı, "A Most Violent Year" da olmazdı.

1981'in New York'unun saldırgan ruh hali, filmin damarlarında geziyor.

Sisteme isyan etmek için küçük trajedilere ihtiyacımız yok.

**BİRBİRİNDEN ÇOK
FARKLI FİLMLERİ
USTALIKLA YÖNETEN
CHANDOR, SADECE ÜÇ
FİLMLE AMERIKAN
SİNEMASININ YETKİN
İSİMLERİ ARASINDA
SAĞLAM BİR YER
EDİNİMİŞ DURUMDA.**

AYI TEDDY 2

ORİJİNAL ADI Ted 2

YÖNETMEN Seth MacFarlane

OYUNCULAR Mark Wahlberg,

Seth MacFarlane,

Amanda Seyfried, Jessica Barth,

Giovanni Ribisi, Morgan Freeman

YAPIM 2015 ABD

SÜRE 115 dk.

DAĞITIM UIP

8 YAŞINDAKİ JOHN VE NOEL'DE CANLANAN OYUNCAK AYISI TED'İN DOSTLUĞUNU ANLATAN İLK FİLM HEM HİKAYESİNİ aksamadan anlatma beceresiyle hem de mizahıyla kalburüstü olmayı başarabilmişti. Kaba, sınır tanımayan, 'kirli' mizahını politik doğruculuktan uzakta kurarak ve erkek dünyasıyla dalgasını geçerek hayata geçirmişti. "Ayı Teddy", benzer hikayelerdeki gibi gerçek bir dostluk hikayesi anlatsa da karşımızdaki oyuncak ayının kafası her daim dumanlı ve ağzı bir hayli bozuk olduğundan 'şirin' bir hikaye izlememiştik. İlk filmin en büyük başarısı ise işin fantastik kısmıyla ilgilenmeyen, Ted'in gerçekliğini sorgulamayan tercihleriydi ve bu sayede yönetmen Seth MacFarlane asıl hikayeyi daha güçlü ve özgür bir şekilde anlatabilmişti.

3 yıl sonra hayata geçirilen "Ayı Teddy 2" ise ilk filmin ilgilenmediği her şeyle ilgilenip, mizahını da sıradanlaştırmayı başarıyor! Ted'in gerçekliğini sorgulayan bir hikaye üzerinden ilerliyor film. Aradan geçen zamanda John ve Ted rolleri değişmiş, Ted ve Tami-Lynn evlenmiş hatta evlilikleri sıradanlaşma aşamasına gelmiş bile, John ise Lori'den ayrılmış, yalnız yaşıyor. Ted'in evliliğini düzeltmek için çocuk sahibi olmaya karar vermesiyle Ted'in varlığı, insan olarak sayılıp sayılmayacağı tartışılıyor.

İlk film Ted'in gerçekliğini baştan normalleştirip seyircisine kabul ettirmişken ikinci film bu normalliği sorgulayan bir hikaye seçerek seyircinin algısını bozuyor ve bu değişiklik hiçbir işe yaramadığı için bambaşka bir film izlemiş oluyoruz. İlk filmde Ted'in oyuncak ayı olduğu unutturulduğu ya da bunun absürtlüğü dozunda kullanıldığı için çatışmalar güçlü bir şekilde işliyordu. Bu yüzden de John ve Ted'in evdeki halleri, gündelik rutinleri, erkek erkeğe takılmaları son derece eğlenceli bir seyirlik sunuyordu.

İkinci filmde ise Ted'in eşya mı olduğu yoksa insan mı sayılacağı sorunu temel motivasyon olduğundan hikaye son ana kadar yerinde sayıyor. Senaryodaki bu sorunu aşmak için yeni alanlar açmaya çalışıyor MacFarlane ancak bunları o kadar şablon bir şekilde yapıyor ki ilk filmin duygusu tamamen yok oluyor.

Hikayenin duygusal tarafını dolduracak yeni karakter Samantha, John ve Samantha arasındaki ilişki, Samantha'nın Ted'in avukatı olması ile üçlünün yolculuk yapması gibi aşamalar kağıt üzerinde doğru tercihler gibi dursa da ağırlıklı olarak diyaloglara yaslanan bu kısımlar, zayıf ve ucuz mizahı, birbirinden kopuk ve sırf komik olmak için yazıldığını bas bas bağırarak sahne ve diyalogları yüzünden yerleştirme duruyor. Dumanlı kafa esprileri üzerine bindirilen şarkılar başta olmak üzere

**ÜÇ YIL SONRA HAYATA
GEÇİRİLEN "AYI
TEDDY 2", İLK FİLMİN
İLGİLENMEDİĞİ HER
ŞEYLE İLGİLENİP,
MİZAHINI DA
SIRADAN HALE
GETİRMEYİ
BAŞARIYOR!**

içinde bir tane zekice fikir barındıran sahne bulmak zor.

Asıl yapı Ted'in insan olup olmadığı tartışması üzerinden kurulduğu için farklılık meselesi filmin temel malzemesi oluyor. Hem politik doğrucu tavırla alay etmek için hem de farklılığa dair bir şeyler söylemek için zemin hazırlayan bu mesele mahkeme sahneleri dahil olmak üzere iyi bir şekilde değerlendirilemiyor. Hikayede Ted'in yasal olarak insan sayılması bir hak ve mücadele olarak işleniyor fakat bu mücadele yüzeysel espriler ile hamasetle dalga geçerken hamasi olmaktan kurtulamayan sahneler arasında bir yere oturamadığından ilk filminden çok farklı bir dil çıkıyor ortaya.

2012 yapımı ilk filmle bu kadar yoğun bir kıyaslamaya girişmemizin nedeni MacFarlane'in tercihlerinden de öte serinin zeka düzeyinin

oldukça düşmesi. Kendisiyle, seyircisiyle, gerçek hayatla dalgasını geçen hikayenin yerine karakterlerinin içini boşaltacak kadar sıradan bir maceranın geçmesi büyük bir sorun. Bu yüzden hem komedi hem de romantik ayağı işleyen ilk hikayenin kötü bir tekrarı olsaydı bile bundan daha iyisi olurdu dedirtiyor filmin her dakikası. 115 dakika boyunca gülecek, gülümseyecek birkaç şey bulmak mümkün elbette ama bu da bir filmi iyi yapmaya, bir komedi filmini ise komik yapmaya yetmiyor tabii ki. Nerdeyse 'şirin' bir film olduğunu bile söyleyebiliriz!

Comic Con'da geçen bölümde yeni Superman'in açıklandığı an.

Escinsel çift Guy-Rick'in kötü şakaları.

**HEM KOMEDİ HEM DE
ROMANTİK AYAĞI
İŞLEYEN İLK
HİKAYENİN KÖTÜ
BİR TEKRARI OLSAYDI
BİLE BUNDAN DAHA
İYİSİ OLURDU
DEDİRTİYOR FİLMİN
HER DAKİKASI.**

TEHLİKELİ OYUN

ORİJİNAL ADI Beyond The Reach

YÖNETMEN Jean-Baptiste

Léonetti

OYUNCULAR Michael Douglas,

Jeremy Irvine, Martin Palmer,

Ronny Cox,

Hanna Mangan Lawrence

YAPIM 2014 ABD

SÜRE 91 dk.

DAĞITIM Bir Film

(Kurmaca-Fabula)

**FİLM, SONUNA
KADAR
KÖRÜKLENMİŞ
BİR AKSIYON YERİNE,
ÇÖL ORTASINDAKİ
ISSIZLIKTAN VE
İMKÂNSIZLIKTAN
KAYNAKLI BİR GERİLİM
YARATILYOR.**

YÖNETMENLİĞİNİ JEAN-BAPTISTE LÉONETTI'NİN YAPTIĞI "TEHLİKELİ OYUN", KENDİ DEYİMİYLE 'KAÇMAK İMKÂNSIZ olduğunda sonuna kadar savaş' mottosu üzerinden ilerleyen bir film. Başrollerini Michael Douglas ve Jeremy Irvine'ın paylaştığı filmin konusu kısaca şöyle:

Çölde avlanmak isteyenlere rehberlik hizmeti veren Ben (Jeremy Irvine) bir gün, iş adamı olan Madec (Michael Douglas) tarafından küçük bir av gezisine rehberlik yapması için tutulur. Madec, Ben'in birlikte o bölgede ava çıktığı birçok kişiden farklı olarak (maddi imkânları doğrultusunda) tam tesisatlı bir kamyonet ve silahla gelir.

Madec'in amacı yaban koyunu avlamaktır. Yaban koyunları için av sezonu açılmış olmasa da bu zengin adamın nüfuzu birçok kapıyı açar. İş adamının bu nüfuzu av sırasındaki tavırlarına da yansır. Yaşlı bir işadamı olan Madec, genç rehberini çok ciddiye almadığı bir zamanda (Madec sadece imkânlarına değil, kendine de güvenmektedir) çölde gezen ve o bölgede yaşadığını sonradan öğrendiğimiz bir adamı vurur.

Başta kaza olması açısından ikili arasında gerilim çıkmasa da sonrasında Madec'in bu olay yüzünden kaybedeceklerini hesap edip, cinayeti gizlemeye çalışması işleri karıştırır. İşlerin karışması üzerine Ben, cinayetin açığa çıkmasını istemeyen Madec'ten kaçmak zorunda kalır. Fakat bu kaçış Madec'in kontrolü çerçevesinde olur. Bir plan çerçevesinde Ben'in ölmesini bekleyen yaşlı iş adamı, bir süre sonra olayı sürek avına dönüştürür. Başında planladığı üzere artık avı yaban koyunu değil, bir insandır.

Film, sonuna kadar körüklenmiş bir aksiyon yerine, çöl ortasındaki ıssızlıktan ve imkânsızlıktan kaynaklı bir gerilim yaratıyor. Fakat yine de 'kazara cinayet' sonrası üzerine ava giderken 'av olma' konusunu inşaa eden

"Tehlikeli Oyun", ne tam bir aksiyon ne tam bir gerilim filmi kategorisine giriyor. Hatta farklı bir dramatik yapıyı da yan dallardan filme sokmaya çalışarak daha da farklı bir 'ne de bu' cümlesine eklemleniyor.

Film, sevgilisinden ayrılmak üzere olan Ben'in rüyasıyla açılıyor. Ben rüyasında yarı çıplak bir şekilde ve belirsiz bir şeyden kaçmaktadır. Rüya sonrası Ben'in sevgilisinden ayrıldığı sahneye bağlanan film, rüyanın sıkıntısını 'ayrılma' sekansına bağlamış gibi bir izlenim yaratarak yoluna devam ediyor. Bu gizemli ve mistik açılıştan sonra gayet 'maddi' bir düzlemde ilerleyen "Tehlikeli Oyun", Madec'in 'zengin ve züppe' oluşuna bol bol vurgu yapıyor.

Film, saf doğa içerisindeki maddi gerçekliğini, çok baskın bir şekilde 'maddiyatçı

gerçekliğe' çeviriyor ama doğadaki güçlü-zayıf dengesini yakalıyor. Douglas'ın canlandırdığı Madec'in zengin oluşuna yapılan vurgu, başlarda dozunda gözüktü de bir süre sonra 'metaforik' hissinden öteye geçip usandırmaya başlıyor.

Öte yandan sıradan bir rehberin hayatta kalmak için (bölgeyi tanıması ya da 'insan hayatta kalmak için ne yapmaz ki'nin dışında) tüm yara beresine rağmen 'mini bir kahraman'a dönüşmesi, perde karşısındaki izleyiciyi bile buram buram kavuran çöl sıcağından çok daha az gerçekçi duruyor.

Zaten film hem başında hem de sonunda yarattığı garip 'mistik' bir detayla 'gerçekliği' kırmaya çalışıyor ama bunu yaparken arada keskin bir şekilde -'hissedilen' güneşin yakıcılığını atlıyor. Filmin başındaki ve sonundaki 'garip rüyalar', "Tehlikeli Oyun"u

kendi dalında ortalama bir 'kaç-kovala' film olabilecekken, 'paint' yardımıyla 'kesilip-kopyalanmış' durumuna sokuyor.

Adet olduğu üzere filmin sonundan bahsedilmez fakat "Tehlikeli Oyun" için özellikle finalin bir fiyasko olduğunu söylemek gerekir. Evet, "Tehlikeli Oyun" 'süre' bir akışta giden birçok filme göre kesinlikle 'şahane' falan değil. Fakat finale kadar kendi kendini nefes aldırabilecek bir soluğa sahip. Ama final sahnesi, çöl ortasında bir o yana bir bu yana dönüp duran filmin son nefesini de tüketiyor. Yani çöle çıkınca illa susuzluktan ölmüyor insan...

Spor olarak 'zengin' eğlencesine dönüştüğünde 'av'ın sadece hayvanlara yönelik olmadığını hatırlatması.

İzleyenlerin 'final' karşısında filmin tüm vasat ve kötü yanlarını bile hoş göreceğine garanti verebiliriz.

**FINAL SAHNESİ, ÇÖL
ORTASINDA BİR O YANA
BİR BU YANA DÖNÜP
DURAN FİLMİN SON
NEFESİNİ DE
TÜKETİYOR. YANI ÇÖLE
ÇIKINCA İLLA
SUSUZLUKTAN
ÖLMÜYOR İNSAN...**

SİCCİN 2

YÖNETMEN Alper Mestçi

OYUNCULAR Şeyda Terzioğlu,

Bulut Akkale, Ece Baykal,

Reyhan İlhan

YAPIM 2015 Türkiye

SÜRE 94 dk.

DAĞITIM The Moments

Entertainment (Muhteşem Film)

**ANADOLU'DA
YERLEŞİK KORKU
HİKAYELERİNİN
AÇIKLANMAMIŞLIĞINDAN
BESLENİYOR "SİCCİN 2"...**

SON ON YILIN TÜM KORKU FİLMLERİ GİBİ DİNİ TEMALARDAN BESLENEN, ALPER MESTÇİ'NİN ÖNCEKİ FİMLERİ GİBİ DE büyü ve cinlerle korkutmayı deneyen bir film "Siccîn 2". Yine onlar gibi ilk sahneden itibaren yüksek volümle seyirciyi yerinden sıçratmaya çalışıyor.

Hicran ile Adnan çiftinin başına henüz bir şey gelmeden yükselen sesle olacıklara hazırlanıyoruz. İki yaşındaki çocukları bir kaza sonucu ölür ve genç çift bir daha mutluluğu bulamaz. Adnan'ın da sinirleri bozulur ama Hicran halüsinasyonlar görmeye başlar, kanda yüzen fotoğraflar, yanmış bebek cesetleri ve sık sık, yüzleri deforme olmuş çarşafli kadınlar. Bu işleri bilen bir hocaya gitme vakti gelmiştir, böylece kendisine büyü yapıldığını öğrenir. Kimin neden büyü yaptırdığını araştırdıkça, ailesinin geçmişindeki sırlardan da haberdar olmaya başlar.

İlk filmin de yaşanmış olaylardan uyarlandığı iddia ediliyordu. Bu kez başta isimlerin 'yasal zorunluluk' nedeniyle değiştirildiği vurgulanıyor, onun dışında gerçeğe hiç dokunulmamış gibi

sakıncalı bir izlenim yaratmak pahasına. Perdede 'İssız Cuma Mezarlığı' ile ilgili bir google araması görünüyor, ki meraklı seyirci mezarlıkta yer değiştiren mezarlarla ilgili basında çıkmış haberlere bu şekilde ulaşabilsin. Kısaca, Anadolu'da yerleşik korku hikayelerinin açıklanmamışlığından besleniyor "Siccîn 2" de. Oyunculuk, görüntüler ve özellikle efektler, en abartılı şekilde bunu desteklemeyi başarıyor, yani sinemasal olarak dini kanalların ibret dizilerinden daha iyi. Ama fikren, o kadar farklı değil.

Sona gelindiğinde, bu korku dolu hikayenin hissesinin, büyüün fenalığı olduğu anlaşılıyor. Ama, büyü üzerine söylenenlerin doğru olduğunu kabul etsek bile, büyü yaptıran bunu bilerek ve isteyerek yaptığına göre, korkunun işlevi büyüün aleyhine değil, lehine olsa gerek.

Sondaki 'İslam'a göre BÜYÜ HARAMDIR' yazısı, iyi bir niyetle yazılmış belli ki.

Ama bu kadar dinle harmanlanmış bir meselede 'Gerçek İslam bu değil' demek neden işe yarasın?

Sadibey.com

"Sinemacılık ve filmcilik yararına
bağımsız iletişim platformu"

ANTİKACI

★
YÖNETMEN Aclan Büyüktürkdoğan
UYUNCULAR Ertan Güleç,
Didem Baylan, Övül Kocaman
YAPIM 2015 Türkiye
SÜRE 105 dk.
DAĞITIM Özen Film (Filmstar)

**TAMAMI AMATÖR
UYUNCULARDAN
KURULU YAPIMIN ASIL
SORUNU SEÇTİĞİ
GÖRSEL DİL.**

ANTİKACI", PERDEDE BELİRDİĞİ İLK ANDAN İTİBAREN 'ÖLÜMÜ KUTSAYAN' BİR MANİFESTOYLA AÇILIYOR VE SONUNA KADAR da bu ölümün, bir aileyi de nasıl peşinden sürükleyebileceğini bizlere gösterme çabası içine giriyor. Ama aslında kullandığı 'görsel dil'le geriye ve sakil diyaloglarla adeta bir 'iç kanama'ya neden oluyor.

Filmin 'baba' karakteri Ertan, ailesi üzerinde otoriter ama bir yandan da kızına olan düşkünlüğüyle pek de sıra dışı olmayan bir kişilik. Kızının aristokrat bir hayata sahip olması için de elinden geleni yapıyor ve onu iyi bir piyanist olması için zorluyor. Kızı ise babasının bu ihtirasına boyun eğen konumunda. Anne ise gerilimin asıl anahtarı. Kızının sadece eğitiminde değil, tüm sosyal hayatı üzerinde babayla güç savaşı içinde. Anne, bu dominant yapısıyla da asıl söz sahibi.

Fakat kızlarının bir gece trafik kazası geçirerek hayatını kaybetmesi, bu ikilinin de hayatının akışını değiştiriyor. Ertan, karısının kollarında can çekişirken, bir anda kendisini

'araf'ta buluyor. Ertan'ın bilinmeze yolculuğu bir 'antikacı' dükkanında başlıyor. Kızı, geçmişi ve karısıyla olan bağı, onu bambaşka bir hayatın içinde yeniden var ediyor. Kişiler birbirine karışıyor ve farklılaşıyor. Filmin ikinci yarısında eksen tamamen anne odaklı bir hikâyeye doğru evriliyor. Bu kez de annenin vicdan sorgulamasıyla baş başa kalıyoruz. Kızı ve kocasının ölümünü kabullenemeyen anne, yaşadığı gerilim psikozundan da bir türlü kurtulamıyor ve yavaş yavaş gerçek hayatın içinde silikleşen bir karaktere dönüşüyor...

Basında da yer aldığı gibi tamamı amatör oyuncuların kurulu yapımın asıl sorunu seçtiği görsel dil. Üçüncü sınıf dizi estetiğindeki efektler filme hiçbir şey katmadığı gibi, bilakis çok şey götürüyor.

Antikacıda geçen sahneler ve babanın çıkışsızlığı, filmin inandırıcı olabildiği yegane anlar.

Kısaca anlatılabilecek pek çok bölüm gereksiz uzatmaları oynuyor.

AYI TEDDY 2

A MOST VIOLENT YEAR

SELF/LESS

YÜZÜNDEKİ SİR

	BİLGEHAN ARAS	OKAN ARPAÇ	TUNCA ARSLAN	BURAK GÖRAL	MURAT ÖZER	OLKAN ÖZYURT	BURÇİN S. YALÇIN
ANTİKACI	★						
AYI TEDDY 2 / TED 2				★★	★★★★	★★★★	
A MOST VIOLENT YEAR	★★★★	★★★★		★★★★★	★★★★★		
SELF/LESS		★★★★			★★★★	★★★★	
SİCCİN 2	★						
TEHLİKELİ OYUN / BEYOND THE REACH				★★			
YÜZÜNDEKİ SİR / PHOENIX	★★★★★	★★★★★		★★★★★	★★★★	★★★★	
ALKARISI: CİN-NET	★						
ARAF TAKİ EV / LA CASA DEL FIN DE LOS TIEMPOS		★★					
BÜYÜK OYUN / BIG GAME	★	★★			★	★★	
BÜYÜK TUZAK / COLT 45				★★★★	★★		
ENTOURAGE				★★★★	★★		
ESCOBAR: KAYIP CENNET / ESCOBAR: PARADISE LOST	★★★★			★★★★	★★★★	★★★★	
İNTİKAM / THE SALVATION	★★★★★	★★	★★★★	★★★★	★★★★		
KARANLIK YERLER / DARK PLACES	★★		★★	★★★★	★★		
MCFARLAND / MCFARLAND, USA	★★						
ONUR / PRIDE	★★★★★	★★★★★			★★★★		
ÖLDÜRMEİN 3 YOLU / KILL ME THREE TIMES	★★	★★			★★		
TAKSİ TAHRAN / TAXI			★	★★★★★			★★★★
TERMINATÖR: GENISYS / TERMINATOR GENISYS	★★	★★★★★	★★	★★	★★	★★★★	★★
ÇALSIN SAZLAR		★★★★		★★	★★		
SÜNGERBOB KAREPANTOLON / THE SPONGEBOB MOVIE	★★	★★★★		★★★★			
TERÖRİST AVI / DYING OF THE LIGHT				★★			
ÜÇKAĞITÇI MORTDECAI / MORTDECAI		★★		★★	★★		★★
YAPIŞIK KARDEŞLER	★		★	★			

AYNI MAHALLEDEN YEDİ ARKADAŞ!

“**Gecelerin Ötesi**”nin girişinde “Bu film yedi gencin hikayesidir. Konu, olduğu gibi **hayattan** alınmıştır. Her mahallede bir milyonerin türediği devirde aynı mahallelerde bu gençler de türedi” diyen **Erksan**, Demokrat Parti’nin iktidarda olduğu dönemde **sıkı** bir toplumsal eleştiriye girer.

SİNEMA TARİHİMİZDE ÇOK DERİN VE ÖZGÜN İZLER BIRAKAN METİN ERKSAN, BİRKAÇ FİLMİ DIŞINDA ÖZELİKLE GENÇ SINEMASEVERLER, GENÇ SINEMA YAZARLARI TARAFINDAN NE YAZIK KI YETERİNCE tanınmıyor. Daha ötesi, merak da edilmiyor. Böylesi ‘ağır’ bir kaniya, birkaç yıl önce İstanbul Film Festivali’nde “Sevmek Zamanı” gösterilirken bir grup genç seyircinin komedi filmi izlemiş gibi tepki vermesi üzerine vardığımız da peşinen ekleyeyim.

Aslında yalnızca gençleri ‘suçlayarak’ işin içinden çıkamayız elbette; sinemamızın en üretken, hakkında “Sinema bilimindeki auteur kuramı sanki onun için üretilmiş gibidir” denilen Metin Erksan, 1952-1977 arasına 35 film sığdırmış ve bu toplama göz attığımda yalnızca üçte birini seyretmiş olduğumu da biraz mahcubiyetle itiraf edeyim.

‘Yönetmen kürü’ yapmayı severim. Yani eksiklerimi elden geldiğince tamamlamaya çalışarak, “Trendeki Yabancı”da uzunca bir süre Metin Erksan filmlerine yoğunlaşmaya çalışacağım. Araya başka konular da girecek elbette ama Erksan filmlerinin de peşini bırakmayacağım. İlk film, 1960 yapımı “Gecelerin Ötesi”.

Erksan, Yeşilçam yıldızlarının hiçbirine yer vermediği filmine, “Bu film yedi gencin hikayesidir. Konu, olduğu gibi hayattan alınmıştır. Her mahallede bir milyonerin türediği devirde aynı mahallelerde bu gençler de türedi” diyerek başlar. Karşımızda bir Demokrat Parti eleştirisi olduğu anlar bu giriş yazısından. Her biri farklı meslek ve uğraşlardan ama yetişkin mahalle arkadaşlarının öyküsüdür anlatılan ve her biri para sıkıntısı çekmektedir, geleceğe dair umutları yoktur. Ekrem (Erol Taş) fabrika işçisi, Fehmi (Kadir Savun) günlerce direksiyon sallayan kamyon şofördür. Yardımcısı Fehmi (Hayati

Hamzaoglu) de şofördür, Fehmi’nin kız kardeşiyle evlenecektir ama ehliyeti yoktur. Ayhan (Oktar Durukan) resimli romanlarını hiçbir gazetenin kabul etmediği, önüne çıkan her kadına âşık olan bir çizirken, Sezai (Suphi Kaner) ve Yüksel (Metin Ersoy) Amerika’ya gitme düşleri kuran işsiz güçsüz müzisyenlerdir. Evli olan Cevat (Ziya Metin) ise idealist ve parasız bir tiyatroçudur.

Fehmi bir gece içki masasında “Bizim mahalleden hiç adam çıkmadı. Şu halimize bak. Topumuz beş para etmeyiz. Biz harcanmış insanlarız. İçki bile bizi neşelendirmiyor” diyerek durumlarını özetler. Parasızlık gırtlığa dayanmıştır ve tek çare soygun yapmaktır. Benzin istasyonlarına dadanırlar.

Metin Erksan, hiçbir yıldız niteliği taşımayan kalabalık oyuncu kadrosundan üst düzeyde verim alır. İlk sinema filmindeki Suna Selen, Yılmaz Gruda, Tolga Tigin, Senih Orkan gibi isimler de çok şey katmışlardır bu siyah-beyaz klasiğe. DP iktidarı dönemindeki emlak ve arazi spekülasyonlarını öyküleyen Ertem Göreç filmi “Otobüs Yolcuları”nın bir yıl öncesinde Erksan, bu toplumsal sistemin emeği, yeteneği ve çok çalışmayı değil, kolay yoldan para kazanmayı ödüllendirdiğini sarsıcı biçimde perdeye getirmiştir. Giovanni Scognamiglio da bu yedi gencin dramının, “Her mahallede bir milyoner yaratmaya imrenen bir düzende yarını garanti edemeyen emekçilerin dramı” olduğunu söyler ve şöyle devam eder:

“Amerika’ya kaçıp meşhur olmak isteyen Sezai ile Yüksel’in dengesizliği kuşak çatışmasından çok çocuksu ve ilkel bir batılılaşma özentisi içinde öz toplumlarından kopan kişilerin dengesizliği, olumsuzluğudur; oyuncu

Cevat’ın mücadelesi taviz vermeyen sanatçıyı içinde kabul etmeyen bir ortama karşı kişiliğini empoze etmek, inandığı değerleri muhafaza etmek için çabalayan sanatçının mücadelesidir; Ayhan’ın şarkıcı kıza tutkusu ise cinsiyet davasını henüz özgür bir şekilde ele almayan bir ortamdan çıkan kişinin tutkusudur. Özel durumlardan kişisel davranışlardan genelliğe varan Erksan bu şekilde bir soygunculuk şemasının ötesinde bir toplumu harekete getiren faktörleri incelemektedir.”

55 yıl önce çekilen “Gecelerin Ötesi”ni seyredin... Türkiye’nin o günden bugüne daha kötüye gittiğini göreceksiniz. Belki sinemamızın da daha kötüye gittiğini görenler de çıkar! AKP’li yılları anlatan bir filmimiz var mı sizce?

Haftaya görüşmek üzere. Sinema salonunu en son siz terk edin!

BEKLENMEYEN MİSAFİR

1950'ler ve 60'lar boyunca ana akım içinde kalsa da çoğu kez Hollywood'un konu itibariyle 'uçlarda' gezinen filmlerine imza atan **Stanley Kramer**, bu ölümsüz klasikte tam da dönemini yakalayan bir öykü anlatıyor. 'Zenci bir erkekle beyaz bir kız evlenmeye kalkarsa ne olur?'... Efsane çift **Katharine Hepburn-Spencer Tracy**'ye bu son birlikteliklerinde **Sidney Poitier** ve Katharine Houghton eşlik ediyor. Defalarca seyretseniz de asla bıkmayacağınız o sihirli filmlerden biri **"Guess Who's Coming To Dinner"...**

BAZI FİLMER VARDIR, DÖNEMİN RUHUNU VE GÜNCELİ O KADAR İYİ YAKALAR Kİ YILLAR SONRA SEYRETTİĞİNİZDE ŞAŞIRIR KALIRSINIZ. 1960'LAR, MALUM AMERİKA'DA İRKÇILIĞIN, ZENCİ-BEYAZ AYRIMININ DA TARİHE GÖMÜLMEK ÜZERE AYYUKA ÇIKTIĞI BİR DÖNEM. EN SON "ÖZGÜRLÜK YÜRÜYÜŞÜ"NDE (SELMA) YAKINDAN TANIK olduğumuz, Martin Luther King'in verdiği mücadele, "Mississippi Yanıyor"da (Mississippi Burning) anlatılan vahim olaylar, pek çok eyalette o dönem halen ırk ayrımını destekleyen yasaların varlığı, "Beklenmeyen Misafir"i daha bir önemli kılıyor elbette.

Film uçaktan inen John Prentice (Sidney Poitier) ve Joey Drayton (Katharine Houghton) ile tanıştır bizi önce. Henüz bir hafta önce tanışan ve birbirlerine çılgınca aşık olan bu genç çift, sevinçle kızın ailesini görmek üzere taksiye biner. Joey'e göre annesi Christina (Katharine Hepburn) ve babası Matt (Spencer Tracy), John'un zenci olmasından dolayı en ufak bir rahatsızlık duymayacaktır. Liberal görüşlü bu aile, kızını da aynı değerlerle yetiştirmiş, insanlar arasında ayrım yapmanın yanlışlığını söyleyip durmuşlardır.

Lakin bu açık fikirli, hoşgörülü ve önyargısız aile, evde çalışan zenci hizmetçi Tillie'yi de hiçbir şekilde kendilerinden ayırmasa da, tamamen teoride savundukları şeylerle gerçek hayatta karşılaşınca neye uğradığını şaşırır. O güne dek kızlarına insanları ayırmamasını,

sevmesini öğütlemişlerdir ancak zenci bir adamın damat adayı olarak evlerine gelebileceği akıllarının ucundan geçmemiştir.

Tıp doktoru John 'gerçek' tir ve yaşlı 'beyaz' çiftimiz, o güne kadarki söylemleri ile önlerindeki somut gerçek arasında sıkışır kalır. Hayatları boyunca zenci hakları için dünyaya kafa tutsalar da, şimdi hem inandıkları değerleri, düşünceleri hem de vicdanlarını ve kalplerini sorgulamak zorunda kalırlar.

Elbette iki genç de şuursuz değildir, ortadaki meselenin farkındadır. Nitekim Dr. John, yaşlı adama isabetli sorular sorar, kendini sorgulamasına vesile olur. Olaylar, Tillie'nin hazırladığı akşam yemeğine kadar iyice çetrefilleşirken, Dr. John'un 'zenci' anne-babasının uçağa atlayıp müstakbel gelinlerini ve dünürlerini görmeye gelmeleri her şeyi büsbütün karmaşık hale getirir.

Bu film den 9 yıl önce, 1958'de "Kader Bağlayınca" (The Defiant Ones) ile biri zenci (yine Sidney Poitier) biri beyaz iki kaçak mahkumu kelepçeyi birbirlerine bağlayarak yine ırkçılık sorununa 'damardan' değinen Stanley Kramer, bu kez baş döndürücü bir tiyatro oyunu tadında, seyrine doyum olmayan bir 'hesaplaşma'ya ortak ediyor bizi. Yani meseleyi sadece filmdeki karakterler değil, ekran karşısında biz de her yanıyla sorguluyoruz.

Filmin senaryosu, daha önce 1963'te "Çılgın Dünya"da (It's A Mad, Mad, Mad, Mad World), daha sonra 1969'da ise "Kasabanın Sırrı"nda (The Secret Of Santa Vittoria) yine Kramer'la çalışmış olan William Rose'a ait. Beyazperdenin unutulmaz çiftlerinden Spencer Tracy-Katharine Hepburn ise, sevenlerini bu filmde son kez birlikte selamlıyorlar. Zira Tracy, filmin çekimlerinden kısa bir süre sonra hayata veda ediyor. Hepburn'ün yıllarca bu filmin bitmiş halini seyredememesi de, bu beklenmedik vefattan dolayı...

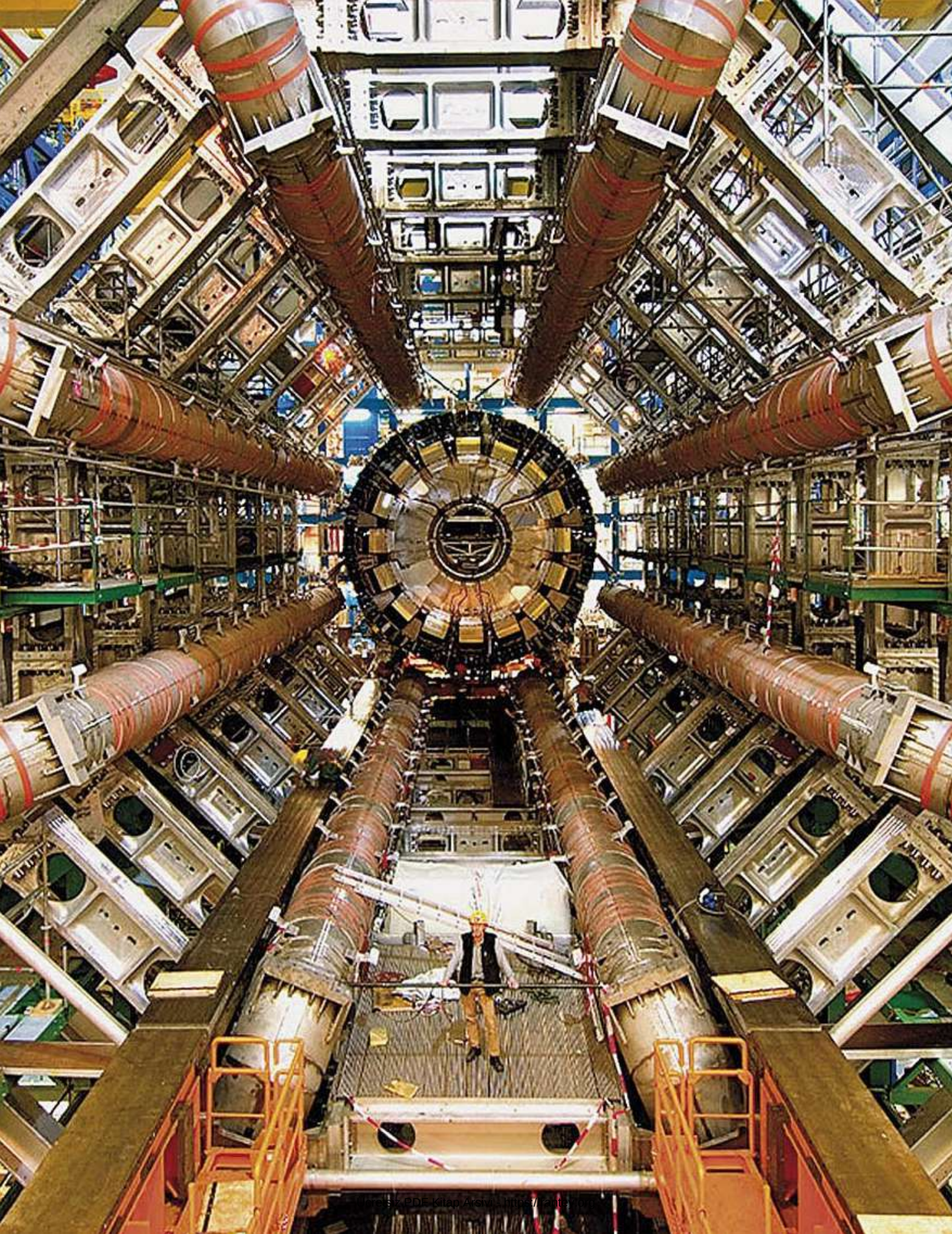
Bugün, Türkçe karşılığı olarak kullanılan 'zenci' sözcüğünün kötü bir anlamı olmasa da, İngilizce'de 'negro' artık kullanılmıyor, malum. Fakat filmde neredeyse bütün karakterler 'negro' diyor. Bunun sebebiyse henüz o dönemde bu sözcüğün bugünkü manasıyla 'hakaret' sayılmaması, dahası zencilerin bu sözcüğe gelene kadar çok daha çirkin niteleme ve davranışlara maruz kalıyor olmaları.

Filmle ilgili ilginç bir not da, zenci hakları savunucusu Martin Luther King'in bir suikast sonucu öldürüldüğünde filmin halen ABD sinemalarında gösteriliyor oluşu. Evin hizmetçisi Tillie'nin bir sahnede Sidney Poitier'ye "Sen kim olduğunu sanıyorsun, Martin Luther King mi?" şeklinde sarf ettiği sözler, King'in ölümü üzerine film stüdyosu tarafından sinema salonlarına talimat gönderilerek makaslanmış.

Yine filmde yer alan, bir zenci ile beyazın evlenmelerinin Amerika'daki 17 eyalette o dönem yasa dışı olması mevzuu, filmin çekimleri bittikten sonra geçerliliğini yitirir. Anayasa Mahkemesi'nin 12 Haziran 1967'de bu kanunların anayasaya aykırı olduğuna hükmetmesiyle birlikte, sorun ortadan kalkar.

William Rose'un kusursuz senaryosu, 2005 yılında yeniden gündeme gelir. Ancak bu kez kamera arkasında çok da 'ciddiye alınmayacak' zenci bir yönetmen; Kevin Rodney Sullivan vardır. Konuyu tam tersine çevirerek 'zenci gelin-beyaz damat' hikayesi anlatan Sullivan, "Bak Kim Gelmiş!" (Guess Who) adlı bu komediyi sulandırdıkça sulandırır.

Biz yine "Beklenmeyen Misafir"e dönersek... En iyi film dahil tam 10 dalda Oscar'a aday gösterilen, en iyi kadın oyuncu (Katharine Hepburn) ve özgün senaryo dallarında bu ödülü alan yapıt, Altın Küre'ye de 7 dalda aday oldu. "Beklenmeyen Misafir", görünürde 1960'larda kalmış bir ayıbı ele alıyor gibi gözükse de, seyirci olarak bu iki gencin yerine istediğiniz 'iki ayrı dünyanın insanı'nı koyarak da izleyebilirsiniz. Kürt-Türk, Türk-Yunan, Alevi-Sünni, solcu-sağcı fark etmiyor. İnsanın ve dil, din, ırk ayrımının olduğu her yerde benzer bir hikayenin her an yaşanması mümkün hâlâ...

PARÇACIK ATEŞİ

Mark Levinson'ın 2013 yapımı belgeseli **“Parçacık Ateşi”** (Particle Fever), **Büyük Hadron Çarpıştırıcısı** deneylerinin yapıldığı **CERN**'ün mutfağına giriyor ve **6 yıl boyunca** bilim insanlarının peşine takılıyor. “Parçacık Ateşi”, tarihi **yerinde gözlemleyen** o özel belgesellerden.

SAVAS DIMOPOULOS, BİR PARÇACIK FİZİKÇİSİ. FİZİKLE YAKINLAŞMA HİKAYESİNİ ŞÖYLE ANLATIYOR: “YUNANLI ORTA SINIF BİR AİLENİN ÇOCUĞU OLARAK İSTANBUL'DA BÜYÜDÜM. 60'LARDA BİR ANDA MÜLTEÇİ OLUVERDİK. YUNANLILAR VE TÜRKLER ARASINDAKİ KIBRIS KAYNAKLI ETNİK GERGİNLİK SEBEBİYLE TÜRKİYE'Yİ TERK ETMEMİZ gerekiyordu. Ayrıca sağ ve sol politik gruplar arasında büyük bir çatışma ortamı vardı. Ben ise 13 yaşında, sürekli olarak hem sağcı hem de solcu fikirleri duyan ve etkilenmeye çok açık bir çocuktum. Bir gün bir taraf haklı diye düşünürken ertesi gün fikrim tamamen değişirdi. Kafam gitgide daha fazla karıştı. İki birbirine bu denli zıt fikir nasıl aynı anda doğru olabilirdi ki? Ben de bu sebeple gerçeğin farklı perspektiflerden bakınca değişmediği bir alana yoğunlaşmak istedim. Gerçeğin ‘mutlak’ olduğu...”

60'larda Türkiye'deki gergin politik ortamın dünyaya ve CERN'e çok önemli bir parçacık fizikçisi armağan etmiş olmasının ironisi eşsiz değil. Zira genç yaşında Harvard Üniversitesi'nde profesör olan Nima Arkani-Hamed'in de benzer bir hikayesi var. Fizikçi anne-babasının hükümetle yaşadığı sorunlar nedeniyle onlar da İran'dan göç etmişler. Hem de Türkiye sınırından kaçarak. Kendilerini bir süre sonra Kanada'da bulmuşlar. Arkani-Hamed, CERN'den çıkacak sonuçların süpersimetri teorisini değil çoklu evren teorisini onaylayacağını düşünüyor.

Dünya liderleri, tarihin her köşesinde birbirini yiyedursun, bilim insanları her zamanki gibi tek ve kesinlikle nihai olmayan bir amaç için bir araya gelmeyi başarıyorlar CERN'de. Kendileri anlatıyorlar, İranlısı da var İsraillisi de, Pakistanlısı da var Hintlisi de. Bir şekilde birbirine ulusal anlamda düşman olmuş her milletten insan var İsviçre'nin sakin kentinde. Hem de aslında hiç de karmaşık olmayan bir amaç için: Maddenin, evrenin, insanın nasıl oluştuğunu anlamak için.

Mark Levinson, hazırlık anlamında neredeyse yarım asırlık bir geçmiş olan ‘Büyük Hadron Çarpıştırıcısı’ deneylerinde, bütün dünyanın beklediği ‘aksiyon’un start aldığı günlerde kamerasının kayıt tuşuna basıyor. Böylece kırmızı ışık, insanlık tarihinin en pahalı ve en heyecanlı deneyinin vuku bulduğu büyük koridorlarda yanıyor. Kocaman odalar, kocaman odaların içerisinde hummalı bir şekilde koşuşturan bilim insanları, kudreti ve kapasitesi insan aklıyla pek zor anlaşılır dev bilgisayarlar... Belli ki CERN'de mühim şeyler oluyor. Herkesin amacı bir: Maddeyi anlamak. Maddeyi bir arada tutan, ona kütlelerini bahşeden görünmez parçacıkları ortaya çıkarmak. Popüler kültürce “Tanrı Parçacığı” olarak da bilinen ve adını -bu günleri de

görme şansına erişen- Peter Higgs'den alan ‘Higgs Bozonu’nu nihayet ampirik olarak gözlemlemek. Belki bu parçacığı gözlemlemeye çabalarken, birçok büyük deneyde yaşanageldiği gibi, hiç hesapta olmayan ve dünyayı değiştirecek yeni gerçekler keşfetmek. Higgs Bozonu’nun sahip olduğu kütleli ölçerek çoklu evren teorisini ve süpersimetri teorisini karşı karşıya getirmek. Kısacası, ilerlemek. Belki de insanlığa ‘ekonomik’ olarak hiçbir fayda sağlamayacak bir deneye milyar dolarlar yatırarak sadece varoluşu kavrayarak tarihte yol almaya çabalamak.

“Parçacık Ateşi” (Particle Fever), çarpıştırıcı deneylerinin etrafında gezinen birkaç bilim adamının peşine takıyor kamerasını. Onların ağzından, bu deneyin neden yapıldığını, ne ile ilgili olduğunu ve nasıl gerçekleştirileceğini oldukça basit bir şekilde anlatıyor. Daha sonra bir adım daha ileri gidiyor ve bu deneyin kamera karşısındaki bilim adamlarının hayatında ne gibi bir anlam ifade ettiğinin peşine düşüyor. Zaten belgesele asıl ‘albenisini’ kazandıran bilim insanlarının gündün güne değişen psikolojisini kayıt altına alma becerisi. Fakat burada da durmuyor “Parçacık Ateşi” ve bunun CERN’ü tarihi bir şekilde belgeleme amacı güden bir çaba olduğunu gösteriyor izleyenine, iki saate yakın süresi içerisinde. CERN’ün heyecanına hem birkaç bilim adamının akıl odasından hem de CERN’ün koridorlarından tanık oluyor, bu heyecanı onlarla birlikte besleyip büyütüyor. Bu sebeple belgeselin başlangıcı, uzun ve engellerle dolu bir yola çıkan birkaç kafadarın yol hikayesini anlatır gibiyken, finali en az ilki kadar heyecanlı bir devam filmine göz kırıyor. “Parçacık Ateşi”, bütün taşların yerine oturmadığı (kesinlikle de oturamayacağı) bir finalle tatmin duygusunun yerini daha büyük beklentilere bırakıyor, sahneyi Peter Higgs’in gözyaşlarına emanet ediyor ve bilimin çekirdeğinde yer alan ‘ilerleme’ yeminine saygı duruşunda bulunuyor.

Gazetelerce, dergilerce, popüler kültürce, CERN üzerine pek çok şey söylendi. CERN deneylerinin kıyamet gününü getirme ihtimalinden bahsedenler de vardı, Büyük Hadron Çarpıştırıcısı’nın erdemlerini sokaktaki insana indirmeye çabalayan da... “Parçacık Ateşi”, çok zor bir şeyi başarıyor ve hiç karmaşık olmayan bir amaca yönelik yapılan oldukça karmaşık bir deneyi hem basitçe hem de neredeyse duygusal bir tonda anlatıyor. Adeta bilim insanlarından birkaç karakter yaratıyor ve izleyenin bu ‘karakterleri’ umursamasını sağlıyor. Sadece tarihin gürültülü ‘Evreka’larından birini duymak için dahi izlenir.

HIP HOP ‘UTANÇ DUVARI’NI AŞINCA...

1984 yapımı “**Beat Street**” gerek müzikleri, gerek dans sahneleri, gerekse ünlü konuk sanatçılarıyla **hip hop’u sinemayla buluşturma** çabaları arasında en akılda kalan örneklerden birisi. Peki bu filmin **Berlin Duvarı’nın** doğu yakasında da büyük ilgi gördüğünü ve **Doğu Almanya’daki** kaykaycı gençleri konu alan 2012 yapımı kurmaca/belgesel “**Burası Kaliforniya Değil**”i (This Ain’t California) etkilediğini biliyor muydunuz?

80 ‘Lİ VILLAR HIP HOP’UN AMERİKA’DA YERALTINDAN ÇIKTIĞI VE GÖRÜNÜRLÜĞÜNÜN GÜNDELİK HAYAT VE POPÜLER KÜLTÜRDE GİDEREK ARTTIĞI BİR DÖNEMDİ. ÖZELLİKLE MÜZİK VİDEOLARI VE GRAFİTİ VEYA BREAKDANCE GİBİ SOKAK SANATLARI HIP HOP’UN ARTAN POPÜLARİTESİNDE önemli bir rol oynuyordu. Sinema da bu yeni tarza ilgisiz kalmadı elbette... 80’lerin ilk yarısından başlayarak, gerek belgeseller gerekse kurmaca filmlerle hip hop sinemada da kendine yer buldu. Dönemin kimi ünlü hip hop yıldızları bu vesileyle sinemada da şanslarını denediler.

Ancak hip hop ve sinema bir arada anıldığında, akla gelen ilk

film 1984 yapımı “Beat Street” olsa gerek. Tarafsız bir gözle bakınca Stan Lathan’ın filmi için ‘iyi’ demek pek mümkün değil belki ama kültürel etkisi o kadar güçlü ki önemini reddetmek de imkânsız.

Özellikle 1983 yapımı iki filmin; genellikle ilk ‘hip hop filmi’ kabul edilen “Wild Style”ın ve “Style Wars” isimli belgeselin izinden gidiyordu “Beat Street”. Bronx’ta yaşayan ve hayatları hip hop olan bir grup gencin kendilerine gettoda bir çıkış yolu arama çabasını anlatmaktaydı. Senaryo yazarları bu hikâyeyi akla gelebilecek her türlü klişeyle ilerletmiş, yaratıcı olmaya hemen hiç çaba sarf etmemişlerdi.

Zira filmin esas derdi; bolca kullanılan müzikler, breakdance sahneleri ve perdeye sık sık yansıyan grafitilerle hip hop kültürünü göstermekti.

Ünlü kalipso yıldızı Harry Belafonte’nin yapımcıları arasında yer aldığı “Beat Street”e pek çok grafiti sanatçısı ve hip hop artisti de destek vermişti. Afrika Bambaataa, The Treacherous Three ve Melle Mel gibi isimler filmde performanslarıyla yer almaktaydılar. O dönem New York’un popüler gece kulüplerinden Roxy’de çekimler yapılmıştı. Filmde breakdance yapan gençlerin kıyafetleri içinse Puma sponsor olmuştu.

“Beat Street”in bir diğer ilginç ve önemli tarafıysa, senaryosunun tüm yavanlığına rağmen, hikâyesini anlattığı karakterlerin yaşadığı ortamı ve koşulları, başka bir deyişle hip hop’un nasıl bir sosyal çevreden çıktığını göstermesiydi. Belki biraz zorlarsak sosyal gerçekçi bile diyebiliriz filme bu nedenle... Zaten yazıda ele alacağımız ikinci filme de bu noktadan bağlanıyoruz.

Gösterime girdiği dönemde tüm dünyada ses getiren ve hip hop’un Amerika dışında da tanınmasına katkıda bulunan “Beat Street”in en başarılı olduğu ülkelerden birisi de Doğu Almanya idi... Evet, yanlış okumadınız. Berlin Duvarı’nın henüz yerinde durduğu ve dünyanın iki kutuplu olduğu o Soğuk Savaş yıllarında Amerikan popüler kültürü ile ilgili bir film Doğu Almanya’da nasıl başarı kazanmış olabilir ki diye merak

ediyorsunuz belki de...

O yıllarda Doğu Almanya'daki gençlerin ülkelerinde yasak olan Batı menşeli müziklere ulaşmak için yaratıcı yöntemler buldukları biliniyor ama "Beat Street" Doğu Almanya'da tamamen yasal yollarla vizyon şansı bulmuş az sayıda Amerikan filminden birisi o yıllarda.

Lafı fazla uzatmazsak, o yıllar Doğu Almanya'da hangi filmlerin gösterilip hangilerinin yasaklanacağına karar veren yetkililer, "Beat Street" in Amerika karşıtı propaganda için etkili bir film olduğunu düşünüyorlar. Gençlerin bu film sayesinde, kapitalist sistemdeki fırsat eşitsizliğini, hikâyesini izledikleri yoksul Afro-Amerikalı gençlerle empati kurarak daha da sağlam şekilde kavrayacaklarını düşünüyorlar.

Başka bir deyişle, "Beat Street" in sosyal gerçekçi tavrı, filmin Duvar'ı aşarak Doğu Almanya'ya ulaşmasını sağlıyor (ufak bir not; filmde The Treacherous Three'nin seslendirdiği "Santa's Rap" gerçekten tam da bu konulardan bahsetmektedir).

Gelgelelim, "Beat Street" in Doğu Almanya'daki etkisi pek yetkililerin beklediği gibi olmuyor. Kırk yılın başında Batı'dan gelen bir gençlik filmi, hem de yasal yollarla önlerine konan Doğu Almanyalı gençler sinema gişelerinde kuyruklar oluşturuyorlar. Çok geçmeden, "Beat Street" in etkisiyle Doğu

Almanya'da da sokak sanatı ve hip hop kültürü gençler arasında popüler hale geliyor.

Son 10 yıl içerisinde pek çok örneğini izlediğimiz, Doğu Almanya'daki alt kültür hareketleriyle ilgilenen filmlerin belki de en iyisi olan "Burası Kaliforniya Değil" de (This Ain't California) "Beat Street" in bahsinin geçmesi bu nedenle hiç şaşırtıcı değil belki de...

Marten Persiel'in yönettiği 2012 yapımı "Burası Kaliforniya Değil", kurmaca bir karakter aracılığıyla, belgesel ve kurmaca arasındaki sınırları iyice belirsizleştirerek Doğu Almanya'daki kaykaycıların dünyasını ve mevcut sistemle nasıl çatıştıklarını anlatır.

Film kaykay da dahil olmak üzere tüm sokak sanatlarının Doğu Almanya'da inanılmaz bir popülerite kazanmasının dönüm noktası olarak ise "Beat Street" in vizyona girişini anar.

"Burası Kaliforniya Değil" in kazandığı başarı ertesinde geçtiğimiz yıl aynı konuyla ilgili bir diğer Alman filmi çekildi. Jan Martin Scharf'ın yönettiği "Dessau Dancers", sinemada defalarca kez "Beat Street" izleyerek breakdance yapmayı öğrenen Doğu Almanyalı gençleri anlatıyordu ama ne yazık ki iyi bir film değildi.

ÇALSIN SAZLAR

★ ★
YÖNETMEN Nesli Çölgeçen
UYUNCULAR Belçim Bilgin,
Engin Hepileri, Caner Cindoruk
YAPIM/SÜRE 2014 Türkiye, 114 dk.
GÖRÜNTÜ/SES 1.85:1, 5.1 DD Türkçe
ŞİRKET Kanal D (Plan)

FARKLI
OLABİLECEK
DEMODE BİR AŞK
ÜÇGENİ FİLMİ OLMASI
TERCİH EDİLMİŞ...

1 983 YAPIMI İLK FİLMİ "KARDEŞİM BENİM" İLE FARKLI BİR BAŞLANGIÇ YAPAN VE İKİNCİ FİLMİ "ZÜĞÜRT AĞA" İLE TÜRK sinemasının en sevilen filmlerinden birine imza atan Nesli Çölgeçen, uzun aralıklarla da olsa film yönetmeye devam ediyor. Ancak 1991'de çektiği "İmdat ile Zarife"den sonraki filmlerinde belli bir performans kaybı var. Bu biraz da yönetmenin televizyon dizilerine bulaşmasının bir sonucu olsa gerek. Nitekim kağıt üzerinde güzel bir hikayesi olduğunu belli eden "Çalsın Sazlar"ın bir kısmının TV dizisi gibi görünmesinin nedeni de bu olmalı.

Bir konut satışı işlemi sırasında yaşlı babalarının gizemli bir geçmişi olduğunu öğrenen çocuklar ve torunlar oradan oraya koşturup, skeç benzeri sahnelerle düğümü çözmeye çalışırlar. Gelgelelim yaşlı babanın geçmişinde 60'lı yılların ilk yarısında yaşanmış güzel bir aşk üçgeni hikayesi vardır aslında. Yetenekli ve güzel bir şarkıcı kız olan Yasemin, ona aşık Rum meyhaneci Barba ve klarnetçi arkadaşı Mahir'in hikayesidir bu. Ancak 'hacı baba'nın gerçekte bu iki erkekten hangisi olduğu belli değildir...

Hikaye ilerledikçe güzel açılımlar kazansa da senaryo bunları değerlendirecek bir mantıkla ele alınmamış malesef. Günümüzde geçen sahneler izleyicinin gülmesi için zoraki sempatikleştirilmiş, eski tarz bir televizyon mizahını içeren sahnelere dönüştürülmüş. Hikayeyi aşk üçgenine yani geçmişe odaklayan sahneler ise daha iyi. Gerçi orada da klasik, aynı kıza aşık olan iki erkek hikayesi var.

Birbirlerinin en iyi dostu olsalar da bir süre sonra Yasemin için kapışıyorlar. Arkada ise Kıbrıs Barış Harekatına kadar gidecek olan gerginliklere çok yüzeysel bakılıyor, Barba'nın evli ve çocuklu olması fazla önemsenmiyor. Klarnetçi Mahir ise hayalet gibi, çoğunlukla sarhoş, geveze bir aşık adam, ötesi yok... Hiçbir karakter az da olsa iz bırakabilecek kadar derinleşmiyor.

Belçim Bilgin kısıtlı malzemenin kurbanı olsa da şarkı söylemek konusunda bir falso vermiyor...

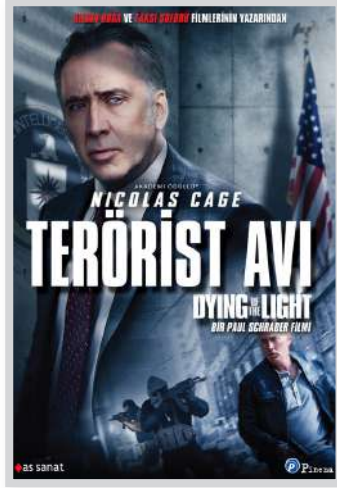

Engin Hepileri asıl yeteneğini gösterebileceği bir filmde rol alamadı daha...

SINEMAMUZIK.COM

“Bir tıkla gerçek habere ulaş”

TERÖRİST AVI

★★
ORJİNAL ADI Dying Of The Light
YÖNETMEN Paul Schrader
OYUNCULAR Nicolas Cage,
Anton Yelchin, Irene Jacob
YAPIM/SÜRE 2014 ABD, 90 dk.
GÖRÜNTÜ/SES 2.35:1, 5.1 DD İng ve 2.0 DD Tr.
ŞİRKET As Sanat (Pinema)

"TAKSİ ŞOFÖRÜ" (TAXI DRIVER), "ÖFKELİ BOĞA" (RAGING BULL) FILMLERİNİN senaristi; "Hardcore", "Yabancı Kucak" (The Comfort of Strangers) ve "Affliction" gibi birkaç iyi filmin de yönetmeni olan Paul Schrader'in o senaryolardan bu filmlere nasıl geldiği apayrı bir yazı konusu. Nicolas Cage'de de Oscar'lık performanslardan, gişe şampiyonlarından oradan da video filmlerine inen bir kariyer var. Yürütücü yapımcılığını Nicolas Vinding Refn'in yaptığı filmde emekliliği yaklaşan bir CIA ajanını canlandıran Cage, hastalığı yüzünden zaman zaman duran aklına rağmen kendisine işkence yapmış cihatçı bir teröristin peşine düşer. Çok klişe bir hikayeye sahip olan filmin stüdyo tarafından yeni bir kurguya sokulmasının ardından Refn, Schrader ve Cage izleyicilere 'bu filme gitmeyin' çağrısı yapmışlardı geçen aylarda...

YAPIŞIK KARDEŞLER

★
YÖNETMEN İlker Ayrik
OYUNCULAR İlker Ayrik, Hakan Bulut,
Ivana Sert
YAPIM/SÜRE 2014 Türkiye, 103 dk.
GÖRÜNTÜ/SES 1.77:1, 5.1 DD Türkçe
ŞİRKET Kanal D (Pervasisiz)

"BAK ŞU KONUSANA" (LOOK WHO'S TALKING) GİBİ BAŞLAYIP "ŞABANOĞLU Şaban" a ve Farrelly Kardeşlerin "Takıldım Sana"sına (Stuck On You) kadar bir sürü filmi hunharca bir kolajlayarak nasiplenmeye çalışan bir film bu. Anneleri de babaları da doğumda ölmüş (!) yapışık kardeşlerin en büyük dertleri evlenmek! Evlenmekten ziyade halvet olmak! Kardeşlerden birini oynayan ve filmin de yönetmeni olan İlker Ayrik, bu nadide filmi oğluna ithaf etmiş, hep gülsün diye! Gülsün de 13 yaşından sonra gülsün bu filme bir zahmet! Oysa filme 7+ verilmiş! Ülkenin cinsiyetçi sürüsüne bu kadar erken girmeseler keşke! Çünkü film baştan sona tümüyle bir seks komedisi ya da yetişkin komedisi olmayı amaçlıyor. Zaten Ivana Sert görünür görünmez bu daha da belirginleşiyor giderek.. Ama komik olmayı da başaramıyor.

ÜÇKAĞITÇI MORTDECAI

★★
ORJİNAL ADI Mortdecai
YÖNETMEN David Koepp
OYUNCULAR Johnny Depp, Gwyneth Paltrow,
Ewan McGregor
YAPIM/SÜRE 2015 ABD - İngiltere, 107 dk.
GÖRÜNTÜ/SES 1.78:1, 5.1 DD İng. ve 2.0 DD Tr.
ŞİRKET Bir Film (Sony)

HERBİRİNİ TEK TEK ÇOK SEVDİĞİMİZ OYUNCULARI BİR ARAYA GETİREN "Üçkağıtçı Mortdecai"nin en büyük sorunu çocuğu bir komedi mi yoksa bir yetişkin komedisi mi olacağına karar verememiş olması... Bir bakıyorsunuz çok basit, düşme kalkma esprileri barındıran bir komedi olmuş, bir bakıyorsunuz ki erotik ve flörtöz şakalarıyla bir yetişkin komedisine dönüşmüş. Bazen bir "Pembe Panther" filmi, bazen de bir "Austin Powers" komedisi gibi... İngiltere'de dolandırıcılık yaparak geçimini sağlayan bir sanat simsarı olan Mortdecai (Johnny Depp), devlete olan borçları yüzünden kayıp bir tablonun peşine düşen ajan arkadaşı Martland'e (Ewan McGregor) yardım etmek zorunda. İyi de bu güzelim oyuncularla daha çok eğlenmek istiyor insan. Özellikle Johnny Depp'in komedi-macera filmlerine bir süre ara vermesi çok iyi olur.

SÜNGERBOB KAREPANTOLON 3D

★★★
ORJİNAL ADI The SpongeBob Movie: Sponge Out of Water
YÖNETMEN Paul Tibbitt
OYUNCULAR Antonio Banderas, Tom Kenny(ses), Bill Fagerbakke (ses)
YAPIM/SÜRE 2015 ABD, 92 dk.
GÖRÜNTÜ/SES 1.85:1, 5.1 DD İng. ve 2.0 DD Tr.
ŞİRKET Yeni Film (Paramount)

EN UZUNU 25 DAKİKALIK MACERALARDAN OLUŞAN VE 1999'DAN BERİ DÜNYANIN birçok ülkesinde ilgiyle takip ettiği çizgi dizinin ikinci sinema filmi. Sünger Bob birçok iyi özelliği olan, çocuklar için örnek bir karakter. Ancak dizinin bazı bölümlerinde ve ilk sinema filminde yetişkin beyinlere hitap edebilecek espriler barındırıyordu. Bu yeni filmin hikayesi ve espri düzeyi daha fazla çocuk seviyesinde tutulmuş. Dizilerindeki klasik hikayeyi biraz daha genişletmişler en fazla. Hikaye dizinin de 'kötü'sü olan Plankton'un yengeç burgerin formülünü çalmaya çalışması üzerine kurulu... Antonio Banderas'ın da renk kattığı ve 7 yaşından büyük çocuklar için hayli eğlenceli olan filmde Banderas'ın etrafındaki komik martılar resmen rol çalmaktalar!

ACISIYLA,

TATLISIYLA,

EKŞİSİYLE

Ekşi Sinema
www.eksisinema.com

THRILLER

Michael Jackson'ın tüm zamanların en çok satan albümü **"Thriller"**'in aynı adlı şarkısına **John Landis**'in çektiği video, müzikle **'kurt adam'** ve **'zombi'** temalarını kusursuzca buluştururken, **Vincent Price**'in eşsiz sesiyle de hedefine ulaşıyor.

YÖNETMEN John Landis
YAPIM 1983 ABD
SÜRE 13 dk.

AÇIK ARAYLA TÜM ZAMANLARIN EN ÇOK SATAN ALBÜMÜ "THRILLER". MICHAEL JACKSON'IN 1982'NİN SONLARINDA ÇIKAN EFSANE çalışması, o günden bu yana kitleleri peşine takarak ilham dağıtıyor. Dokuz şarkılık albümün yedi şarkısının 'single' olarak piyasaya çıktığını, bunların sonuncusunun ise albüme de adını veren "Thriller" olduğunu belirterek, en az bu albüm kadar efsane olan "Thriller" videosuna geçelim.

1981 yapımı "Kurt Adam Londra'da" (An American Werewolf In London) ile müthiş bir çıkış yapan John Landis, yönetmen koltuğuna oturarak orada gösterdiği meziyetleri "Thriller" da da sergiliyor. Michael Jackson ve kız arkadaşının bir Vincent Price filmi izlemek üzere geldikleri sinemada, önce beyazperdede olan biteni görüyoruz. Gene aynı ikili var başrolde ve Michael'ın 'kurt adam' oluşuna tanıklık ediyoruz. Landis'in "Kurt Adam Londra'da" filminde kullanılan efektlere benzer bir

çalışmayla kurt adama dönüşüyor Michael. Ama bunlar 'film içinde film'de olanlar; gerçeğe döndüğümüzde bambaşka bir 'korku' atmosferi bekliyor bizi. Michael ve kız arkadaşı sinemadan çıkıyor ve şarkı başlıyor. Her zamanki kıvrak dans hamleleriyle 'endişeli' kızı rahatlatan adamımız, biraz sonra olacıklardan habersiz. Vincent Price'in eşsiz sesi eşliğinde mezarlarından çıkan zombiler giriyor devreye bu kez. Michael ve kızın çevresini sarıyorlar. Ve bu noktada Michael da zombileşiyor. Ünlü "Thriller" dansı da bu aşamada kendini gösteriyor. Kızın kaçı, kovalamaca falan derken bir 'sürpriz'le nihayete eriyor bu video.

Bir müzik videosundan ziyade bir kısa film "Thriller"; bu alandaki en başarılı çalışmalardan biri. John Landis'in kattıkları bir yana, her türlü profesyonel destek yerli yerine oturuyor filmde. 13 dakika boyunca kaptırıp gidiyoruz anlayacağımız.

“Emek”çiler vazgeçmez!
86 yıl bu kuyrukta bekledik.
Yine bekleyeceğiz.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

siyad

Sinema Yazarları Derneği

Salâh Birsel Dört Köşeli Üçgen*

1- "Mustang", Lux ödülüne aday

Avrupa Parlamentosu'nun Avrupa sinemasını korumak amacıyla verdiği Lux Sinema ödülüne bu yıl, Deniz Gamze Ergüven'in yönettiği "Mustang" filmi aday gösterildi. Daha önce Cannes'da "Yönetmenlerin 15 Günü" bölümünde gösterilen film, şu sıralar Fransa'da gösterimde ve yaklaşık 90 bin kişi tarafından da izlendi.

2- REXX'te festival seçkisi

Son yıllarda Cannes, Venedik, Berlin gibi festivallerde ödüller alan filmlerden bir seçki bu ay içerisinde Kadıköy REXX Sineması'nda gösterilecek. Bu hafta seçkide "Macondo", "Soğuk Cennet", "İnsan Sermayesi", "Çılgın Aşk" ve "Mucizeler" filmleri seyirciyle buluşacak.

3- "Sonbahar"ın kitabı çıktı

Biz, yönetmen Özcan Alper'in üçüncü filmi "Rüzgarın Hatıraları"nı beklerken, Alper cephesinden bambaşka bir haber geldi. İlk filmi "Sonbahar"ın senaryo kitabı, Ye Yayınevi tarafından basıldı. Kitapta senaryo ile birlikte filmle ilgili eleştiriler ve Alper'le yapılmış söyleşiler yer alıyor.

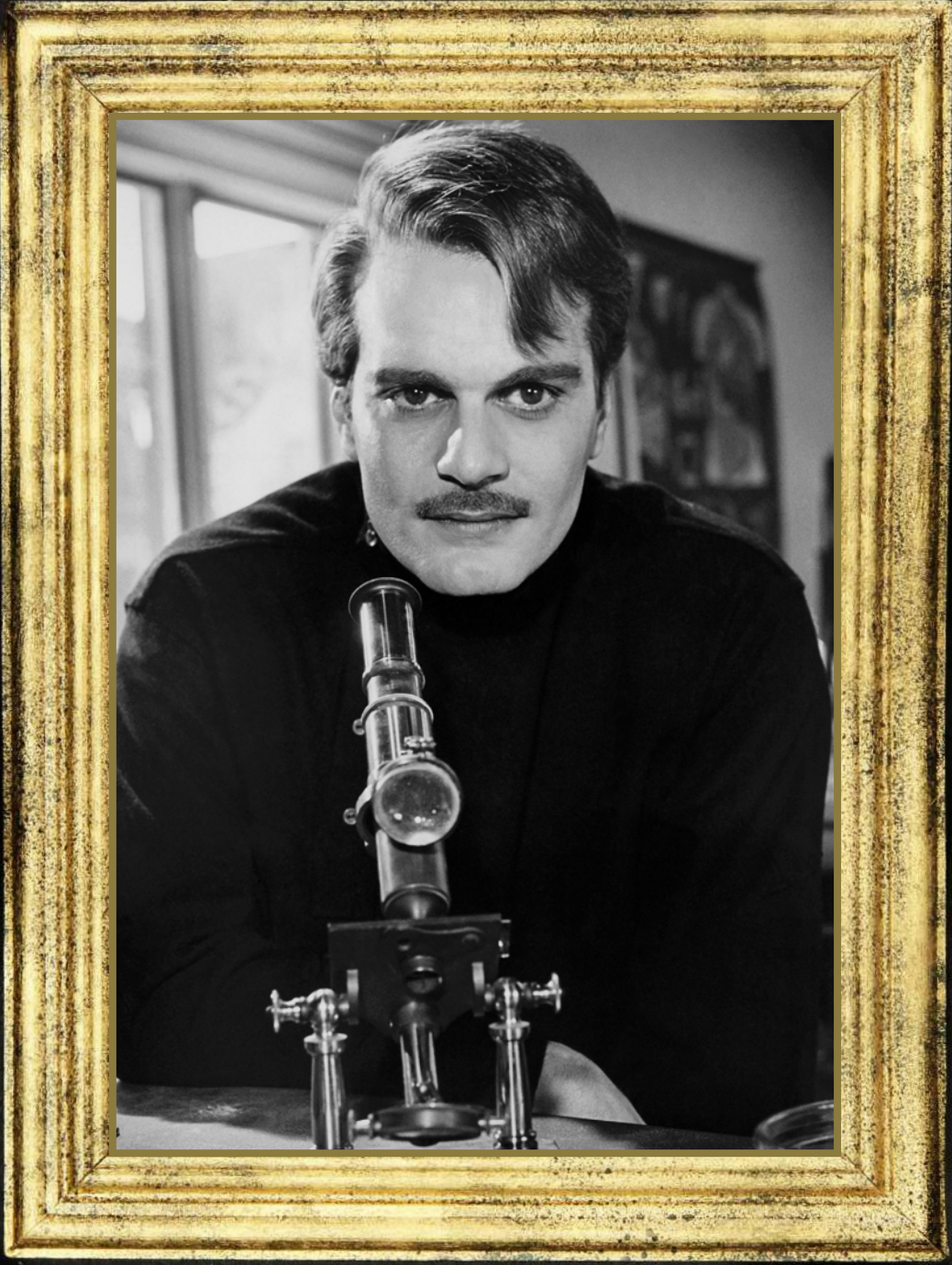
4- Mehmet Güreli, yine edebiyat yolunda

İlk filminde Peyami Safa'nın "Selma Ve Gölgesi" kitabını "Gölge" adıyla sinemaya uyarlayan Mehmet Güreli, ikinci filminde de edebiyatın yolundan gidiyor. Güreli, bu sefer

dayısı Salâh Birsel'in tek romanı olan "Dört Köşeli Üçgen"i sinemaya uyarlayacağını açıkladı. Senaryosunu yazdığı filmin önümüzdeki günlerde çekilmesi planlanıyor.

5- Venedik, "Everest"le açılıyor

2 Eylül'de başlayacak Venedik Film Festivali, Baltasar Kormákur'un yönettiği "Everest" filmiyle açılacak. Festivalde jüri başkanlığını ise Alfonso Cuarón yapacak.

SAYGIYLA ANIYORUZ...
ÖMER ŞERİF
1932 - 2015

“ HER ZAMAN BİR SONRAKİ HAYALİN PEŞİNE DÜŞERİM,
BİR SONRAKİ GERÇEĞİ AVLAMAK İÇİN. ”

Stanley Kramer